

1.8.2020

SENIORIN DIGITAI DOT

Alla olevan listan avulla voit tarkistaa osaamistasi. Mikäli haluat tietää lisää ja saada ohjeistusta johonkin kohtaan voit tulla Enterin henkilökohtaiseen ja maksuttomaan opastukseen. Katso opastuspaikat ja -ajat: www.entersenior.fi/enter-opastaa.




Digipalveluiden peruskäyttötaidot

- Osaan käyttää henkilötietojani käsitteleviä palveluita (esim. eResepti, Kanta.fi, pankkipalvelut, viranomaispalvelut, lippujen tilaus ja maksaminen, sähköpostin käyttö, lääkäri- tai katsastusajan varaaminen netissä, pankkitunnisteen tai mobiilitunnisteen käyttö)**
 - Ymmärrän, että henkilötietojani käyttävissä palveluissa minun on pystyttävä tunnistautumaan luotettavasti.
 - Osaan luoda käyttäjätilin käyttäjänimellä ja salasanalla.
 - Osaan kirjautua valtiollisiin tai kunnallisiin palveluihin pankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella.
 - Osaan hankkia pankiltani tunnistautumissovelluksen.
- Löydän käytetyimmät palvelut (matkustaminen, liikkuminen, media, kartat, huvi)**
 - Olen selvittänyt itselleni, mitä palveluita haluan käyttää ensisijaisesti läppärillä (esim. pankkiasiat) ja mitä ensisijaisesti kännykällä (esim. pysäköinti, bussiliput).
 - Osaan löytää läppärillä käytettäviä sovelluksia ja palveluja googlaamalla ja osaan asentaa ne.
 - Osaan löytää kännykällä käytettäviä sovelluksia ja palveluita Play-kaupasta (Android-puhelin) tai App Storesta (iPhone) ja asentaa ne.
- Tunnistan erilaisten palveluiden maksullisuuden**
 - Osaan ottaa selville, onko palvelu ilmainen vai maksullinen.
 - Ymmärrän, että yleensä valtion tai kunnan digipalvelut ovat ilmaisia.
 - Ymmärrän, että joistakin kaupallisista sovelluksista ja palveluista on olemassa ilmaisoversio, jonka toiminnallisuus on rajoitettu perusominaisuuksiin ja sen lisäksi maksullinen versio.
- Tunnistan palvelun käyttölogiikan ja osaan liikkua palvelussa**
 - Ymmärrän, että minun pitää ensimmäisellä kerralla tutustua rauhasuuteen palveluun ja sen rakenteeseen.
 - Osaan ongelmatilanteessa etsiä palveluntarjoajan ohjesivuilta tai hakemalla verkosta (googlaamalla) muiden käyttäjien kokemuksia palvelusta ja sen ongelmista sekä ongelmien ratkaisuista.
- Uskallan hakea tarvitsemiani palveluja netistä ja opetella niiden käyttöä**
 - Ymmärrän, että Google-haulla voin yleensä löytää mitä tahansa palveluja, jopa sellaisia, joiden käyttämiseen tarvitaan uskallusta ;-)
 - Ymmärrän, että hakutuloksista osa on mainoksia.
- Osaan luoda ja ylläpitää käyttäjätilejä eri palveluissa**
 - Osaan kirjata joka käyttäjätilin käyttäjänimen (tunnuksen) ja salasanan esim. vihkoon.
- Osaan tunnistautua palveluihin yleisesti käytössä olevin tavoin**

1.8.2020

- Osaan tunnistautua kaupallisiin palveluihin käyttäjänimellä (yleensä sähköpostiosoite) ja salasanalla.
- Osaan tunnistautua valtion tai kunnan digipalveluihin pankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella.
- Osaan luoda tunnukset tiettyihin palveluihin turvallisella tavalla**
 - Ymmärrän, että koska tunnus yleensä koostuu sähköpostiosoitteesta ja salasanasta niin salasanan tulee olla pitkä (vähintään 8 merkkiä) ja sisältää sekä isoja että pieniä kirjaimia, numeroita ja erikoismerkkejä. Joskus salanasassa sallitaan myös välilyöntejä.
- Tunnen käyttäjätunnuksen ja turvallisen salasanan laa- timis- ja käyttöperiaatteet**
 - Ymmärrän, että kirjautuminen vakiosalasanalla tai Facebook-tunnuksilla muihin palveluihin ei ole turvallista.
 - Ymmärrän, että salasanan tulisi olla pitkä (yli 8 merkkiä), sisältää isoja ja pieniä kirjaimia, numeroita, erikoismerkkejä sekä mahdollisesti välilyöntejä. Salasana ei saisi sisältää omaa, puolison, lapsen tai koiran nimeä, siis mahdollisimman vaikea ulkopuolisen päätellä.
 - Ymmärrän, että turvallisten (pitkien ja satunnaisesti generoitujen) salasanoiden keksiminen ja muistaminen on vaikea ilman muistisääntöjä tai salanasovelluksen käyttämistä.
- Osaan käyttää pankkipalveluita**
 - Osaan hankkia pankiltani tunnistautumisovelluksen sekä asentaa sen kännykkääni.
 - Osaan mennä pankkini nettisivulle, klikata verkkopankkilinkkiä ja tunnistautua pankkini edellyttämällä tavalla.
 - Osaan maksaa laskuja, siirtää rahaa eri tilieni välillä jne.
 - Ymmärrän, että jos käytän pankkipalveluja julkisessa käytössä olevan tietokoneen (esim. kirjastossa) avulla, käytän selaimessa yksityistä ikkunaa, ja muistan tietenkin kirjautua ulos ja sulkea ikkunan.
Yle Digitreenit: [Näin toimii yksityinen selaus](#)
Yle Digitreenit: [Miten pankkiin mennään kännykällä? Viisi kysymystä pankkien mobiilisovelluksista](#)
- Osaan käyttää sähköisiä maksuliikenneyhteyksiä turvallisesti**
 - Osaan mennä oman pankkini nettipankkiin ja maksaa siellä laskuja.
 - Osaan nettikaupassa käydessäni ensiksi tarkistaa että yhteys on suojattu, eli muotoa https://..
 - Osaan maksaa nettikaupassa pankkisovelluksella tai pankkikortilla.
 - Osaan käyttää yleisiä maksupalveluja, kuten MobilePay ja PayPal
Yle Digitreenit: [Osaatko ostaa verkosta turvallisesti? Testaa tietosi](#)
- Osaan käyttää viranomaissivustojen palveluita**
 - Osaan löytää ja käyttää tarvitsemiani palveluita viranomaispalveluportaalista [suomi.fi](#)
Yle digitreenit: [Suomi.fi tutuksi](#)
- Osaan käyttää terveystietopalveluita**
 - Osaan kirjautua pankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella Omakanta-palveluun [kanta.fi](#), josta löydän kaikki terveysteeni liittyvät tiedot ja reseptit.

1.8.2020

- Osaan uusia reseptin.
Yle Digitreenit: [Omakanta tutuksi](#)
- Osaan käyttää verkkokaupan palveluita**
 - Osaan luoda verkkokauppaan käyttäjätilin.
 - Osaan kirjautua tälle tilille, valita haluamani tuotteet, klikata ostoskärrykuvaketta ja siirtyä maksamaan, joko pankkisovelluksella tai pankkikortilla.
- Osaan poistaa selaushistorian käyttämästäni selaimesta**
 - Ymmärrän, että selaimeen jää tieto, millä sivuilla olen käynyt ja saman laitteen seuraava käyttäjä voi nähdä ne.
 - Osaan poistaa käyttämästäni selaimesta selaushistorian
 - Firefox:  Sivuhistoria > Poista viimeaikaisia historiatietoja
 - Chrome:  Historia > Poista selaustiedot
 - Edge:  Historia > Tyhjennä historia
 - Opera: Asetukset > Poista selaustiedot
 - Safari: Historia > Tyhjennä historiatiedot
 - Osaan vaihtoehtoisesti käyttää selaimessa yksityistä ikkunaa, niin selaushistoria- ja välimuistissa oleva tieto poistetaan automaattisesti, kun suljen selainikkunan.
- Tunnistan suojatun yhteyden verkkopalveluun**
 - Osaan palveluntarjoajan osoitteesta päätellä, että jos osoite on muotoa
`https://...` yhteys on suojattu
`http://...` yhteys on suojaamaton.
- Erotan julkisen, suljetun tai yksityisen toiminnan sosiaalisessa mediassa**
 - Ymmärrän, että sosiaalisen median julkisessa ryhmässä kuka tahansa voi nähdä mitä ryhmässä tapahtuu.
 - Ymmärrän, että sosiaalisen median suljetussa ryhmässä vain ryhmän jäsenet näkevät mitä ryhmässä tapahtuu, mutta ryhmä löytyy kuitenkin haulla.
 - Ymmärrän, että sosiaalisen median salainen ryhmä ei löydy edes haulla.

Lue lisää

Yle Digitreenit: [Jätät aina verkkoon jälkiä](#)

Yle Digitreenit: [Asiakirjat sähköisiksi - Näillä vinkeillä toimitat vaaditut liitteet viranomaisille](#)

Lähde: Kansalaisopistojen liitto/Tero Kuusela: Kansalaisen digitaidot -kurssimalli, 2018 - mukailtuna ja täydennettynä seniorin tarpeilla